

מ"ת 27287/04/15 - מדינת ישראל נגד בשאר עמאש

בית משפט השלום בעכו

03 יוני 2015

מ"ת 27287-04-15 מדינת ישראל נ' עמאש(עציר)

תפ 27262-04-15

לפני כבוד השופטת אביגיל זכריה
המבקשת מדינת ישראל
נגד
המשיב בשאר עמאש (עציר)

נוכחים:

ב"כ המבקשת: עו"ד עדי תורג'מן

המשיב: הובא

הסניגור: עו"ד חנא חורי מטעם הסניגוריה הציבורית

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

מבוא

ההליך קבוע למתן החלטה בבקשה לאחר שהתקבלו תסקיר שירות מבחן ותסקיר משלים.

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות:

הפרעת שוטר במילוי בתפקידו - (סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין));

נהיגה בזמן פסילה - (סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן - פקודת התעבורה));

נהיגה פוחזת של רכב - (סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין);

נהיגה ללא רישיון נהיגה - (סעיף 10(א)+1)38 לפקודת התעבורה);

התנהגות שגרמה נזק לרכוש וחבלה של ממש - (תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה וסעיף 38(3) לפקודת

עמוד 1

התעבורה);

נהיגה ללא ביטוח - (לפי סעיף 2(א)+(ב) לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל - 1970);

נהיגה ללא רישיון רכב תקף - (סעיף 2 לפקודת התעבורה).

בהחלטה מיום 27.4.15 נקבע כי קיימת עילת מעצר בעצימות גבוהה בעניינו של המשיב נוכח היקף העבירות המיוחסות לו, בצירוף עברו הפלילי המכביד של המשיב ובשילוב עם עברו התעבורתי. עוד נרשמה התרשמותי כי יש ללמוד מהתנהגותו על מסוכנותו הגבוהה אשר קיים ספק אם ניתן לאיינה באמצעות חלופת מעצר.

בנוסף, הובעה דעה כללית על המפקחים שהוצגו בפניי במסגרת חלופת המעצר המוצעת ובסופו של יום נשלח המשיב לקבלת תסקיר מבחן בעניינו של המשיב תוך הבהרה שאין בעצם הפניה לשירות המבחן כדי להביע עמדה לגופו של עניין.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר ראשון בעניינו של המשיב הוגש לבית המשפט ביום 19.5.15.

במסגרתו פרש שירות המבחן את עברו של המשיב ובין היתר התייחס למידע קודם שהיה בפניו בשים לב לאבחונים קודמים שבוצעו בשנת 2007.

שירות המבחן תיאר את עברו הפלילי של המשיב אשר כולל עבירות רכוש, אלימות, איומים ועוד. עוד ציין כי המשיב נדון בעבר לתקופת מאסר בת 10 שנים אותה סיים לרצות בשנת 2012. שירות המבחן הביע התרשמותו מתפקודו הלקוי של המשיב במישורי חייו השונים הן המשפחתי (למעט יחסיו עם אשתו) והן התעסוקתי ואת הקושי בגיבוש יציבות בתחומים אלה. עוד צוין כי הגם שהוא בעל יכולות קוגניטיביות גבוהות הרי שהוא מגלה עמדות אנטי ממסדיות, קושי בהפעלת שיקול דעת בוגר ואחראי ויכולת לקבל על עצמו את סמכות החוק.

שירות המבחן התרשם, כי הגם שחלו שינויים בנסיבות חייו של המשיב מאז מאסרו האחרון ובעיקר נושא הגמילה מסמים ונישואיו הרי שלא ניתן לשלול את מסוכנותו ואת הישנותם של מעשים דומים גם בעתיד בין היתר על רקע עיוותי חשיבה סביב סמכותו של החוק.

מאחר ונכון לאותו מועד לא עלה בידי שירות המבחן לבחון את החלופה המבוקשת מסיבות שפורטו, הוגש ביום 31.5.15 תסקיר משלים בו נבחנה החלופה המוצעת.

מהתסקיר עולה ששירות המבחן פגש את המפקחים המוצעים.

שירות המבחן התרשם כי אביו של המשיב מהווה דמות דומיננטית במשפחה ועיקר נטל הפיקוח יוטל על כתפו. עוד צוין חרף התגייסותם של בני המשפחה בעת הזאת לתמוך במשיב, ניכר כי לאורך השנים הם לא שימשו עבורו גורם תומך ומציב גבולות וכי הקשר בין אביו של המשיב למשיב, התאפיין במהלך השנים בחוסר יציבות. משכך, התקשה שירות המבחן לקבוע כי החלופה המוצעת תוכל להתקיים לאורך זמן.

עמוד 2

בסופו של יום התקשה שירות המבחן לגבש המלצה חד משמעית בעניינו של המשיב באומרו כי מחד התרשם כי המשיב מגלה עמדות אנטי ממסדיות, קושי בהפעלת שיקול דעת ואחריות למעשיו כל זאת בשים לב לדפוסי התנהגות עבריינית שאימץ לעצמו לאורך השנים. להתרשמות זו הצטרף הנתון הנוסף לפיו החלופה תתקשה לעמוד במשימתה לאורך זמן באופן אפקטיבי. מנגד ציין שירות המבחן את יכולותיו הקוגניטיביות של המשיב, השינוי שחל במצבו האישי, בתהליך הטיפול שעבר בבית הסוהר והתגייסות בני המשפחה לסיועו.

כאמור שירות המבחן התקשה להמליץ על שחרורו של המשיב וציין רק כי ככל שבית המשפט יתרשם כי יש מקום לשחרר הרי שיש להדק את החלופה באמצעים נוספים דוגמת איזוק אלקטרוני, צו פיקוח וערבויות כספיות משמעותיות.

טענות הצדדים לאחר קבלת התסקירים

בדין שהתקיים ביום 1.6.15 עתר הסניגור לשחרור המשיב בכל תנאי שיימצא לנכון והדגיש את מחויבות האב, המפקח העיקרי, ונכונות לשאת בכל תנאי נוסף. עוד ציין הסניגור כי בכוונת בני המשפחה להפעיל מכון לשטיפת רכבים בחצר ביתם באופן שלא יקשה על משימת הפיקוח.

המבקשת ציינה כי כל השינויים בנסיבות חייו של המשיב או ההיבטים ששירות המבחן מצא לציין לכאורה לטובת המשיב התקיימו גם עובר לאירוע נשוא כתב האישום הנוכחי ולמרות זאת לא היה בהם כדי למנוע מהמשיב מלבצע את המיוחס לו לכאורה.

עוד הצביעה המאשימה על כך שכל חלופת מעצר נטועה ראשית במשיב עצמו ובמקרה זה לא ניתן ליתן אמון במשיב - ומשכך אין מקום לשחרור לכל חלופה שהיא הנסמכת על גורמים חיצוניים ואמצעים אחרים. עוד ביקשה המאשימה לתת את המשקל המתאים לכך ששירות המבחן עצמו לא הצליח לגבש המלצה חד משמעית ובפועל רק פרש את הנתונים לכאן ולכאן.

דין והכרעה

בפסיקה נקבע זה מכבר, כי תנאי מקדמי לשחרור נאשם לחלופת מעצר הינו מידת האמון שרוכש לו בית המשפט. כל האמצעים הנוספים, כגון זהות המפקחים, מיקום החלופה, איזוק אלקטרוני ופיקוח שירות המבחן נועדו להבטיח כי המשיב יקיים את התחייבותו אך הם אינם יכולים להוות את הבסיס למתן החלטה. (בש"פ 3947/13 אלקואעין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו 22.7.13], בש"פ 5678/12 טלאקה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו 5.8.12], עמ"ת (חיפה) 44966-10-14 מדינת ישראל נ' בדר [פורסם בנבו 2.11.14].)

כפי שצינתי בהחלטותי הקודמות וכפי שעולה מתסקירי שירות המבחן, קיים קושי רב ליתן אמון במשיב עצמו שזה כאמור תנאי הסף לכל שחרור במסגרת של חלופת מעצר ואפרט בקצרה.

העבירות המיוחסות למשיב חמורות ונלמדת מהם מסוכנותו הגבוהה של המשיב (עמדתי על כך בהרחבה בהחלטתי מיום 27.4.15).

קושי זה מתעצם לאור עובדות כתב האישום מהם עולה שאין המדובר "רק" בעבירות תעבורה שעניין נהיגה בפסילה ו/או ללא רישיון ו/או ללא סטח - שכשלעצמן מגלמות חומרה יתרה ומהוות בסיס למעצר עד תום ההליכים כעולה מפסיקה עניפה הקיימת בעניין זה - אלא באי ציות לשוטרים, פגיעה בעוברת אורח וברכוש במהלך הימלטות מזירת האירוע באופן שהיה בו כדי להעמיד את הציבור בסכנה נוספת, ולבטא העדר מורא בפני שלטון החוק באופן החמור ביותר.

לכך מתווסף הנתון לגבי עברו העשיר של המשיב במישור הפלילי ועברו במישור התעבורתי שהינו מכביד עד מאוד.

יפים לעניין זה דבריו כב' השופט שפירא במ"ת (חיפה) 47959-11-11 מדינת ישראל נ' שריף דיראוי (פרסם בנבו, החלטה מיום 8.12.11) ולפיה :

"התנהגות המשיב מצביעה על זלזול ברשויות אכיפת החוק, חוסר מורא ומוכנות ליטול סיכונים בלתי סבירים כדי לממש את רצונו להמלט מהמשטרה. התנהגות זו, ללא ספק, מקימה עילת מעצר ומצביעה על המסוכנות הרבה העולה מהמשיב. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בבש"פ 9701/06 מדינת ישראל נ' סלים אלסטד, לא פורסם (2006): "עצם ההתעלמות מאנשי משטרה שמנסים כברת דרך ארוכה לעצור את המשיב בדרכים חוקיות, מצביעה בפני עצמה על מסוכנות. לא סתם מסוכנות אלא מסוכנות שיש לה השלכה רבת לעניין האפשרות לבטוח במשיב, כאשר על הפרק עומדת האפשרות לשחרורו בחלופת מעצר. מי שאיננו נרתע משוטר העומד בפניו ומסמן לו פיזית בצורה הברורה ביותר לעצור וכי מדוע יירתע מהוראה ערטילאית של בית המשפט המכתיבה לו תנאים כאלה ואחרים. מדובר במעשים חמורים של משיב אשר תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה וכן שלילת רישיון מתיק קודם ואשר אינו מהסס להפר את החוק ולהימלט מהשוטרים, תוך פגיעה בהם וסיכון השוטרים והציבור. על כן, בנסיבות העניין, ניתן לומר כי נשקפת מסוכנות מהמשיב והמשיב לא הפריך מסוכנות זו. מסוכנותו של המשיב, כאמור לעיל, מקימה יסוד סביר לחשש שהמשיב יסכן בטחונו של אדם או את בטחון הציבור, שכן המשיב, כפי הנראה, אינו חושש מרשויות אכיפת החוק וממשיך לבצע עבירות המסכנות את הציבור. על זאת יש להוסיף שניסיון ההמלטות מהשוטרים, תוך כדי נסיעה לכיוון השוטר שניסה לעצור אותו, כל זאת כאשר המשיב נמצא תחת שלילת רישיון שנגזרה עליו בתיק קודם, מצביעים הן על מסוכנות והן על חשש כי אם ישוחרר המשיב לא יכבד את רשויות אכיפת החוק וינסה להימלט מאימת הדין. די בכל אלו כדי לבסס עילה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים".

באותו עניין אף מצא כב' השופט שפירא שלא ניתן לאיין את מסוכנות המשיב בחלופת מעצר ואף נמנע משליחתו לקבל תסקיר שירות מבחן בקובעו:

"נקבע בפסיקה ששאלת מסוכנותו של המשיב תיבחן לאור נסיבותיו האישיות ונסיבות המקרה. אכן מצוות המחוקק הינה לבחון בכל מקרה חלופת מעצר, אף במקרים החמורים. עם זאת נראה כי בנסיבות העניין אין חלופת מעצר שתוכל להתאים למשיב שכן: "שאלת השחרור לחלופת מעצר תלויה, במידה מרובה, ביכולת ליתן בנאשם אמון. זו מוסקת, בין היתר, מעברו של הנאשם, מהתנהגותו של הנאשם במהלך האירועים נושא כתב האישום ולאחריהם; ומנסיבותיו הפרטניות של המקרה המובא לפתחו של בית המשפט (ראו:בש"פ 2737/10 שטרית נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 15.4.10); בש"פ 1352/07 פאחל נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 22.2.07))." [בש"פ 352/11 ארז איאסי ברי נ' מדינת ישראל (טרם פורסם,

25.1.11, פסקה 13].

באותו עניין מצא כב' השופט שפירא כי בשים לב לנסיבות האירוע, התנהלות המשיב באירוע, עברו הפלילי, עילות המעצר ונתוני האישיים אין מקום להורות על שחרורו לחלופת מעצר, וזאת מבלי שנדרש לשירות המבחן.

במקרה שבפני כאמור הוריתי על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב ואולם לאחר עיון קפדני בתסקיר ובתסקיר המשלים, ומאחר ושירות המבחן לא מצא לנכון לבוא בהמלצה בעניינו של המשיב הרי שעמדת המבקשת מקובלת עליו והדברים משתקפים לטעמי היטב מהפסיקה עליה עמדתי לעיל.

שחרור בערובה הוא בראש ובראשונה מעין "חוזה" בין בית המשפט ובין המשוחרר בערובה.

זוהי נקודת המוצא של דיון מסוג זה וזוהי גם נקודת הסיום.

כאשר בית המשפט מתרשם, באופן בלתי אמצעי או באמצעות שירות המבחן, המהווה את זרועו הארוכה, כי לא ניתן לתת אמון של ממש במשיב הרי שכל העזרים הטכניים והמפקחים האנושיים אינם יכולים להועיל. מצאתי טעם בעמדת המבקשת כי לא ניתן לקבוע שאיזוק אלקטרוני יש בו כדי להוות לבדו חלופה מתאימה ללא התחשבות ביתר הגורמים הרלבנטיים שאחרת היינו מורים של שחרור באיזוק מסוג זה בכל תיק ותיק - וברי כי אין הדבר כך. הבסיס לכל שחרור בערובה היה, ונשאר, האמון במשיב עצמו. במקרה זה רכיב ראשוני, יסודי ומהותי זה אינו מתקיים ואין באיזוק האלקטרוני לבדו כדי לשנות את מצב הדברים הבסיסי.

במקרה שבפני נראה גם כי עמדה זו עולה בקנה אחד עם התרשמות שירות המבחן שלא הצליח לגבש המלצה חד משמעית בעניינו של המשיב וניכרת מהתסקירים הסתייגותו משחרורו של המשיב ככל שהדבר נוגע למסוכנותו, היעדר מוראו בפני החוק ורשויותיו ועיוותי החשיבה עליהם הצביע ביחס לכל ממסד שילטון החוק.

מקובלת עליו גם טענת המבקשת כי כל אותם היבטים חיוביים שצוינו לכאורה ככאלה שאמורים לפעול לטובת המשיב בעת שקילת שחרורו (דוגמת ההליך הטיפולי שעבר במאסרו האחרון, נישואיו וכו') אינם כאלה שצריכים לקבל משקל מכריע ביחס ליתר הנסיבות שהוצגו בעניינו של המשיב. כך, הן מאחר ומדובר בנתונים, או אמצעים, שעמדו לכאורה לרשות המשיב גם עובר לביצוע המעשים ולא הרתיעו אותו מביצועם והן מאחר והם אינם רלבנטיים לשאלה העומדת על הפרק במקרה דנן והעבירות המיוחסות למשיב בהליך הנוכחי.

לא ירדתי גם לסוף דעתם של המפקחים כיצד עיסוק במכון לשיטפת רכבים דווקא בשים לב לעבירות המיוחסות למשיב יש בו כדי להפיג חשש מפני אי עמידה בתנאי השחרור והדברים מצטרפים לספקות שממילא הצפתי - וגם שירות המבחן שותף להם - ביחס למסוגלותם של המפקחים לעמוד במשימת הפיקוח שהיא כשלעצמה מוגבלת מאוד.

בהתחשב במכלול נסיבות העניין, בנסיבותיו של המשיב, עברו הפלילי המכביד, ומאחר ושירות המבחן עצמו התקשה לקבוע מסוגלות המפקחים להתמיד במשימת הפיקוח לאורך זמן ולאחר שקילת ההיבטים השונים שהוצגו על ידי שירות

המבחן לא מצאתי כי יש בחלופה המוצעת כדי להוות חלופת מעצר ראויה בעניינו של המשיב שבפניי, לרבות על ידי הידוקה.

סוף דבר - אני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים כנגדו.

למען הסר ספק וככל שהובן אחרת, התיק העיקרי יועבר לעיון סגן הנשיא ללא קיום דיון נוסף ביום 4/6/15.

ניתנה והודעה היום ט"ז סיוון תשע"ה, 03/06/2015 במעמד הנוכחים.

אביגיל זכריה , שופטת